DOMSTOLENS DOM (Fjerde afdeling)
19. januar 1988 *

I sag 2/87,

Erich Biedermann, tjenestemand ved Revisionsretten, 25, am Bounert, Rameldange, Storhertugdømmet Luxembourg, ved advokat Victor Biel, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Biel, 18 A, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

Revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber, ved Michael Becker og Marc Ekelmans, som befuldmægtiget, hhv. medbefuldmægtiget, bistået af Jean-Aimé Stoll, som rådgiver, og med valgt adresse i Luxembourg på Revisionsretten, 29, rue Aldringen,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af erklæringen fra lægeudvalget af 5. december 1985 om fastsættelse af invaliditetsgraden som følge af en ulykke, som sagsøgeren har været ude for, og af Revisionsrettens beslutning af 8. oktober 1986 om at afvise sagsøgerens klage, der tilsigtede annullation af førnævnte erklæring,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden G. C. Rodríguez Iglesias, dommerne T. Koopmans og C. Kakouris,

generaladvokat: J. L. da Cruz Vilaça
justitssekretær: P. Heim

* Processprog: Fransk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 6. oktober 1987,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 27. oktober 1987,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 6. januar 1987, har Erich Biedermann, tjenestemand ved Revisionsretten, anlagt sag med påstand om annullation af Revisionsrettens beslutning om at anerkende en invaliditetsgrad på kun 9% og af erklæringen fra lægeudvalget, der lå til grund for denne beslutning, samt påstand om, at det statueres, at der skal ske en fornyet gennemgang ved et nyt overordnet lægeudvalg af samtlige speciallægeundersøgelser, med navnlig henblik på de psykologiske eftervirkninger.

2 Sagsøgeren var den 8. december 1980 ude for et færdselsuheld, der medførte delvis, vedvarende invaliditet, der blev fastsat til 6% af den læge, der var udpeget af den sagsøgte institution i henhold til artikel 18 i ordning om dækning af risikoen for ulykker og erhvervssygdomme hos tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »ordningen«).

3 Denne sats kunne sagsøgeren ikke acceptere, hvorfor han i henhold til artiklerne 21 til 23 i ordningen begærede nedsættelse af et lægeudvalg med den opgave at afgive udtalelse om invaliditetsgraden. Dette blev også nedsat og fastslog en invaliditetsgrad på 9%.

4 Da sagsøgeren var utilfreds med den invaliditetsgrad, der var fastsat af lægeudvalget, indgav han klage i henhold til artikel 90 i tjenestemandsvedtægten. Da klage er blevet afvist af den sagsøgte institution, har han anlagt nærværende sag.

5 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen for Domstolens argumentation.

6 Indledningsvis skal det ex officio fastslås, der skal ske afvisning af påstanden om, at det »statueres, at der skal ske en fornyet gennemgang ved et nyt overordnet lægeudvalg af samtlige speciallægeundersøgelser, navnlig med henblik på de psykologiske eftervirkninger«.

7 Sagsøgerens påstande vedrører også nedsættelsen af lægeudvalget og forløbet og resultaterne af dets arbejde.

8 Inden disse klagepunkter undersøges, bemærkes, at ifølge Domstolens faste praksis (jfr. senest dom af 29. oktober 1984, Suss mod Kommissionen, sag 265/83, Sml. s. 4029) kan den klageordning, vedtægten hjemler, i princippet kun anvendes til en kontrol, der er begrænset til spørgsmål om lægeudvalgenes forskriftsmæssige sammensætning og virksomhed, idet Domstolens efterprøvelse ikke kan udvides til at omfatte de rent lægelige afgørelser, der skal anses som definitive, når de er tilblevet på de forskriftsmæssige betingelser.

9 Sagsøgeren har hævdet, at nedsættelsen af lægeudvalget var behæftet med en mangel, idet den speciallæge, der var udpeget af den sagsøgte institution, manglede den nødvendige uafhængighed, fordi han havde affattet den første anfægtede lægeerklæring, og fordi han var speciallæge for den berørte forsikrer.

10 Domstolen har i den forbindelse i dom af 14. juli 1981 (Suss mod Kommissionen, sag 186/80, Sml. s. 2041) anført, at ordningens bestemmelser har til formål at sikre tjenestemændene muligheder for en dobbelt undersøgelse, først af den læge, som institutionen har valgt, siden, i tilfælde af, at der rejses indsigelse, af et læge-

udvalg, hvortil hver af parterne udpeger én læge, de har tillid til; tjenestemandens interesser er således behørigt sikret ved tilstedeværelsen i lægeudvalget af en læge, som han har tillid til, og ved, at det tredje medlem af udvalget udpeges i fællesskab af de to medlemmer, der er udpeget af hver part, eller i tilfælde af, at man ikke kan nå til enighed, af Domstolens præsident.

11 Det fremgår af samme dom, at der under disse omstændigheder ikke er noget til hinder for, at institutionen udpeger den samme læge, som den har valgt i medfør af ordningens artikel 19 til at udarbejde den første lægeerklæring, ligesom der heller ikke er noget til hinder for, at tjenestemanden udpeger en læge, der allerede har undersøgt ham med henblik på at afgive en erklæring efter hans anmodning, således som tilfældet er det i nærværende sag.

12 Endelig har Domstolen også i den førnævnte dom fastslået, at den omstændighed, at den sagsøgte institution har udpeget en læge, som også er godkendt af forsikringsselskabet, på ingen måde kan krænke tjenestemandens interesser.

13 I nærværende tilfælde er den tredje læge blevet udpeget i fællesskab af de læger, som institutionen og tjenestemanden har valgt, ligesom udvalgets erklæring er blevet underskrevet uden forbehold af alle medlemmerne. Herefter må det konstateres, at udvalget er blevet forskriftsmæssigt nedsat, og at kravene om ligelig sammensætning og objektivitet, der ligger til grund for artiklerne 19-23 i ordningen, er blevet overholdt.

14 Sagsøgerens første påstand må derfor forkastes.

15 Sagsøgeren har fremført en række klagepunkter vedrørende den fremgangsmåde, der er blevet fulgt af lægeudvalget, hvorved dets arbejde er blevet afviklet på retsstridig måde.

16 Han har for det første gjort gældende, at man ikke har givet ham lejlighed til at fremsætte sit eget synspunkt. Det bemærkes, at ordningen ikke foreskriver, at lægeudvalget skal høre den pågældende. I betragtning af beskaffenheden af udvalgets

arbejder, der ikke går ud på at træffe afgørelse mellem parter, efter en kontradiktorisk procedure, men at fastslå medicinske resultater, er en sådan høring heller ikke påkrævet ifølge principperne om retten til forsvar.

17 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at lægeudvalget i sin erklæring henviser til en undersøgelse, der ikke svarer til den, man har underkastet ham. Han har hævdet — til forskel fra hvad der fremgår af erklæringen — at han aldrig er blevet underkastet nogen scanning, men alene en røntgenundersøgelse og tomografisk densimetri.

18 Det må i denne forbindelse fastslås, at sagsøgerens klagepunkt vedrører den medicinske betegnelse for en undersøgelse, som han ikke bestrider har fundet sted. Imidlertid fremgår det af skrivelsen fra Dr. Arendt, der er vedlagt Revisionsrettens svarskrift, hvilke bemærkninger ikke er blevet bestridt af sagsøgeren, at den læge, der har gennemført den pågældende undersøgelse, udtrykkelig har betegnet den som en »røntgen- og scanningundersøgelse«.

19 Sagsøgeren har for det tredje gjort gældende, at udvalget har tilsidesat de erklæringer, der tidligere er afgivet på tjenestemandens begæring af forskellige læger. Det bemærkes, at Domstolen i sin førnævnte dom af 29. november 1984 har fastslået, at udvalgets opgave, der går ud på objektivt og uafhængigt at bedømme lægelige spørgsmål, forudsætter et frit skøn. Det tilkommer derfor lægeudvalget at afgøre, i hvilket omfang der skal tages hensyn til tidligere afgivne lægeerklæringer, det være sig efter tjenestemandens begæring eller efter institutionens. I nærværende tilfælde fremgår det af sagens akter, at lægeudvalget har taget hensyn til tidligere afgivne lægeerklæringer, og at det har underkastet dem en kritisk gennemgang.

20 Sagsøgeren har endelig hævdet, at udvalget har støttet sig på en erklæring afgivet af en neurolog, der allerede lå til grund for den første lægeerklæring, der blev afgivet efter begæring af Revisionsretten i henhold til artikel 18 i ordningen, som er blevet bestridt af sagsøgeren, og som er af senere dato end denne sidstnævnte erklæring.

21 Det bemærkes, at den manglende overensstemmelse mellem datoerne som fremhævet af sagsøgeren vedrører den første lægeerklæring, der blev indhentet på begæring af den sagsøgte institution i henhold til ordningens artikel 18. Imidlertid er det netop det forhold, at tjenestemanden ikke var enig med den første erklæring og for at få foretaget en fornyet undersøgelse af tjenestemandens lidelser, at lægeudvalget blev nedsat. Den erklæring, der er afgivet af dette — uafhængigt af den, der er udarbejdet i medfør af artikel 18, og som alene ligger til grund for Revisionsrettens beslutning — kan ikke blive påvirket af de hævdede formmangler i forbindelse med den første erklæring.

22 Sagsøgerens klagepunkter vedrørende retmæssigheden af udvalgets arbejder kan derfor ikke lægges til grund.

23 Sagsøgeren har endelig bestridt de resultater, som lægeudvalgets arbejder er mundet ud i, med den begrundelse, at udvalget i konklusionerne ikke har taget hensyn til forstyrrelse af stilling og forhold i anledning af ulykken, hvorved udvalget har tilsidesat Domstolens praksis på dette område.

24 Det er i den forbindelse tilstrækkeligt at konstatere, at det fremgår af sagen, at lægeudvalget har undersøgt sagsøgerens klager vedrørende de psykiske og sociale eftervirkninger; udvalget har på grundlag af sit frie lægelige skøn tilsidesat nogle af disse, men har ikke desto mindre taget hensyn til de foreliggende »subjektive somatiske vanskeligheder« ved fastsættelsen af invaliditetsgraden. Dette klagepunkt må derfor ligeledes forkastes.

25 Herefter bør sagsøgte frifindes.

Sagens omkostninger

26 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagsomkostningerne. I henhold til procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne imidlertid selv de udgifter, de har afholdt i sager anlagt af de ansatte ved De Europæiske Fællesskaber.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

1) Sagsøgte frifindes.

2) Hver part bærer sine omkostninger.

Rodríguez Iglesias Koopmans Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 19. januar 1988.

P. Heim
Justitssekretær

G. C. Rodríguez Iglesias
Formand for Fjerde Afdeling